

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXII. Honorius III. Episcopo (a) Venetensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

NOTÆ.

1. (a) **A**ffligen.] Hæc inscriptio corruptè habetur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. final. Affligentium enim potens admodum est monasterium, in Cameracensi olim diocesi, nunc Malchiliniensi situm; fundatum in honorem D. Petri

ab Henrico III. Lobani Comiti anno 1086. ut referunt Aubertus Miræus in orig. Benedict. Bucelinus tom. 1. German. sacr. fol. 3. Fratres Sarmathani tom. 4. Gall. Christi. fol. 9.

(b) *Vitam mutare.*] Nam tunc censetur renunciale anno probationis, & ita professionem emitte, ut docuit Gutierrez lib. 2. canonic. cap. 22. num. 33.

CAPUT XXI.

Ligoniensi (a) Episcopo.

(b) **P**ostulasti per Sedem Apostolicam edoceri, quare contra Judæum procedere debeas, qui manus iniecit in quendam Presbyterum violentas. Ad quod fraternitati tuæ breviter respondemus, quod si dictus Judæus tuæ jurisdictionis existit, ipsum penam pecuniariam punias, vel aliam secundum quod convenit, temporali, faciens percusso satisfactionem congruam exhiberi. Alioquin dominum ejus moneas, & inducas, ut passo injuriam, & Ecclesie ab eo satisfieri faciat competenter. Quod si dominus ejus id neglexerit adimplere, tu Christianis per censuram ecclesiasticam interdicas, ne cum ipso Judæo, antequam satisfaciat, presumant commercia exercere. Consequenter quaesisti, quid facere debeas de quodam captivo, qui se falso Episcopum asserens, altaria consecravit, & alia plura exercuit, quæ ad officium pertinent Præfulatus. Ad quod tibi taliter respondemus, ut illa, quæ taliter egit, irrita nuncies, & ipsum perpetuo carceri facias mancipari, pane doloris, & aqua angustia sustentandum. Tertio quaesivisti, utrum illi, qui in annis (c) minoribus constituti, novitiorum habitum susceperunt, & infra annum postmodum facta professione ad seculum sunt reversi, & ab Episcopis suis hoc scientibus ad sacros Ordines sunt promoti, sustineri debeant in illis Ecclesiis ministrare, in quibus fuerint ab eisdem Episcopis instituti. Nos ergo fraternitati tuæ breviter respondemus, quod propter hoc non sunt ab ipsis Ecclesiis amovendi, sed in eis possunt liberè ministrare, nisi forte prudentia suppleverit in illis aetatem, ut saltem transire debeant ad regulam laxiorem; cum ipsi absque protestatione religionis habitum assumendo, vitam præsumantur proposuisse mutare. Datum Lateran. v. Idus Junii, Pont. nostri anno v.

NOTÆ.

1. (a) **L**igoniensi.] In quarta collectione, sub hoc tit. cap. 1. legitur *Legionensi*, sed tam inscriptionem, quam litteram restituit ex Registro epistolarum Innocentii edito à Bosqueto, ubi lib. 3. regestr. 15. epist. 126. reperitur textus hic.

De Ligoniensi Ecclesia egi in cap. 8. de rescript.

(b) *Postulasti.*] Hæc priora verba referuntur in cap. postulasti, de Judæis, ubi exponemus.

(c) *Annis minoribus.*] De aetate ad professionem emittendam necessaria egi in cap. quia in infulis, supra relato, ex quo commentario præfens petendum est.

CAPUT XXII.

Honorius III. Episcopo (a) Venetensi.

EX parte tua fuit propositum coram nobis, quod nonnulli sunt in diocesi Venetensi, qui licet pluribus annis gestaverint habitum monachalem, professionem tamen monasticam non fecerunt; undè cum super eo quod habent proprium, & aliàs regulariter vivunt, à te, vel ab aliis arguuntur, non erubescunt dicere, se ad carentiam proprii, & continentiam, ac alias regulares observantias non teneri, cum habitus nequaquam monachum faciat, sed professio potiùs regularis: quare super his Apostolicum postulasti remedium exhiberi, cum inordinata vita prævaricatorum hujusmodi non solum eis periculum, sed etiam scandalum inferat mentibus aliorum. Ideoque fraternitati tuæ mandamus, quatenus quoslibet tibi lege diocesana subjectos, qui prædicto modo terras viis ingrediendo duabus, juxta Prophetam vè sibi, & perditionem acquirunt, ut postquam per (b) annum gestaverint habitum monachalem,

nachalem, regulam quoque secundum formam ordinis profiteantur & servent, monitione præmissa, per censuras ecclesiasticas appellatione remota compellas.

NOTÆ.

- i. (a) **V**enetens.] Ita legitur in quinta compilatione, sub hoc tit. cap. ult. ex qua ita restituo textum hunc. Guillelmo Præfule Venetensi, qui fuit ab anno 1223. usque ad annum 1236. missa est præfens epistola. Venetensis civitas est in Gallia, cujus meminerunt Strabo lib. 4. Plinius

lib. 4. cap. 18. Jobelinus lib. 3. comment. de rebus Pij I. Cæsar lib. 3. cap. 2. Habet Ecclesiam Cathedralam D. Petro dicatam; de qua agunt Fratres Sarmathani tom. 3. Gall. Christ. fol. 1156. Ejus Episcopo Guillelmo missa est præfens epistola.

(b) *Per annum.*] Ad probationem videlicet assignatum, de quo egi supra in cap. super 9.

CAPUT XXIII.

(a) Gregorius IX.

STatuimus novitios in probatione positos ante susceptum religionis habitum, qui dari profitentibus consuevit, vel ante professionem emissam ad priorem statum redire posse liberè intra annum, nisi evidenter appareat, quod tales absolutè voluerint vitam mutare, & in religione perpetuò Domino deservire; cum quilibet renunciare valeat ei, quod pro se noscitur introductum. Nihilominus statuentes ad omnem ambiguitatem penitus amovendam, quod cum in quibusdam locis religiosiorum habitus non distinguatur ab habitu professorum, professionis tempore benedicantur vestes, quæ profitentibus conceduntur, ut novitiorum habitus à professorum habitu discernatur.

NOTÆ.

- i. (a) **G**regorius.] Qui præsentem constitutionem edidit motu proprio, ad decidendam quæstionem toties agitatam, an videlicet pen-

dente probationis anno liceat desistere religionem, & habitum susceptum exuere? Quam ex novo, & veteri jure examinavi supra in cap. 9. hoc tit. ex cujus commentario præfens petendum est.

CAPUT XXIV.

Idem (a)

NE religiosi vagandi occasionem habentes, salutis propriæ detrimentum incurant, & sanguis eorum de Prælatorum manibus requiratur: statuimus, ut præfidentes Capitulis celebrandis secundum statutum Concilii (b) generalis, seu Patres, Abbates, seu Priores (c) fugitivos suos, & ejectos de Ordine suo requirant sollicitè annuatim. Qui si in monasteriis suis recipi possunt secundum ordinem regularem, Abbates, seu Priores eorum monitione præviâ per censuram ecclesiasticam compellantur ad receptionem ipsorum, salvâ Ordinis disciplinâ. Quod si hoc regularis ordo non patitur, auctoritate nostra provideant, ut apud eadem monasteria in locis competentibus, si absque gravi scandalo fieri poterit, alioquin in aliis religiosiorum domibus ejusdem Ordinis, ad agendam ibi poenitentiam talibus vitæ necessaria ministrantur. Si verò hujusmodi fugitivos, vel ejectos inobedientes invenerint, eos excommunicent, & tandiu faciant ab Ecclesiis Prælati excommunicatos publicè nunciari, donec ad mandatum ipsorum humiliter revertantur.

NOTÆ.

- i. (a) **I**dem.] Gregorius videlicet IX. qui novam hanc constitutionem edidit pro religiosiorum fugitivis, & ejectis revocandis ad proprium monasterium: & licet cum aliis Azor pag. 1. instr. lib. 12. cap. 17. 9. 2. Sanchez in Decalog. tom. 2. lib. 6. cap. 9. num. 11. existimaverit, constitutionem hanc contrariâ consuetudine esse abrogatam; tamen confirmata & instaurata ea fuit lege novâ Urbani VIII. constitutione editâ die

21. Septembris anno 1624. ubi dum de apostatis religiosiorum, & ejectis decretum edidit, ita cavuit: *Præterea censuit esse innovandam, & sua beatitudinis auctoritate innovat constitutionem filiciter record. Gregorii IX. reletam in cap. final. extra de regul. ac propterea declarat, eam constitutionem in his quoque vindicare sibi locum, servandamque esse, qui jussu, diffinitiveque, ac juris ordine servato expulsi fuerunt; dummodo tamen in expulsi hujusmodi subsit spes evidens emendationis, ex literis saltem testimonialibus Ordinarii, cujus conscientiam in his literis*